Sivistyslautakunnan lausunto hyvinvointikertomukseen 2025

Sivla 29.10.2026 § 98
434/00.01.02/2026

Valmistelija sivistysjohtaja Manne Pärkö, puh. 050 5936249

Järjestämislain § 6 mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiselle tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Sen on otettava päätöksenteossaan huomioon päätöstensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho.

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

Hyvinvointitoimikunta on käsitellyt kokouksessaan 22.9.2026 hyvinvointikertomuksen vuodelta 2025 ja pyytää siihen sivistyslautakunnan lausunnon 30.10.2026 mennessä.

Sivistyslautakunta toteaa lausuntonaan hyvinvointikertomukseen 2025 seuraavaa:

Hyvinvointikertomus sisältää runsaasti erilaisia mittareita/indikaattoreita, joilla kuvataan loimaalaisten hyvinvoinnin tilaa. Indikaattoreissa näkyy muutos muutaman vuoden ajalta. Lisäksi on otettu muutaman verrokkikunnan, Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja koko maan luvut, jotta saadaan vertailupohjaa Loimaan tilanteelle. Mittarit ovat osin vaikeasti tulkittavia, mutta niiden keskeisintä sisältöä on avattu kirjallisesti. Mittareiden valintaan ja niiden tulkitsemiseen on perusteltua jatkossa panostaa, jotta saadaan nykyistä selvemmin esitettyä keskeiset muutokset hyvinvoinnin ja terveyden tilassa (haasteet ja onnistumiset).

Hyvinvointikertomuksessa mainitaan ns. HYTE-kerroin. Sote-uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestettäväksi, mutta vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säilyi kunnilla.

HYTE-kerroin muodostuu prosessi- ja tulosindikaattoreista. Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen **"**Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on**".** Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Näiden indikaattorien seuraaminen ja niihin vaikuttaminen ovat jatkossa olennaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää toimintaa. Hyvinvointikertomuksessa voitaisiin jatkossa avata tarkemmin eri indikaattorien sisältöä ja niistä saatuja pisteitä sekä arvioida, millaisilla toimenpiteillä pistemäärää voidaan kasvattaa. Esimerkiksi kulttuuripalvelujen kohdalla erilaiset asiakaskyselyt, palvelujen arviointi ja niiden raportoiminen päättäjille ovat tällaisia toimenpiteitä. Liikuntapalvelujen osalta pistemäärää voidaan kasvattaa mm. sisällyttämällä eri ikäryhmien liikuntaa edistäviä toimenpiteitä ja liikunta-aktiivisuuden toteutumista erilaisiin strategioihin ja suunnitelmiin.

Hyvinvointisuunnitelma antaa monipuolista tietoa hyvinvoinnin tilasta ja tarjoaa perustan konkreettisille toimille hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Näitä toimenpiteitä on kuvattu suunnitelman lopussa olevassa taulukossa. Tavoitteet ovat linjasta hyvinvointialueen tavoitteiden kanssa, kuten pitääkin ja perustuvat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kannalta keskeisiin kokonaisuuksiin. Toimenpiteet tukevat tavoitteiden saavuttamista ja ovat ainakin pääosin riittävän konkreettisia ohjaamaan eri tahojen toimintaa ja mahdollistavat myös toiminnan arvioinnin. Monet tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät luonnollisesti sivistyspalvelujen sektorille ja ovat luonteva osa toimintaa.

Hyvinvointikertomuksen lopussa olevaan taulukkoon on kirjattu vuoden 2025 toteutuma. Vuoden 2025 aikana on toteutunut monenlaista tavoitteiden mukaista toimintaa, mutta toiminta jatkuu edelleen, sillä taulukon tavoitteet ovat koko hyvinvointisuunnitelman ajalle 2025 - 2029. Luvussa 3 (hyvinvointisuunnitelman painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi) on em. taulukkoa kattavammin kerrottu vuoden 2025 tehdyistä toimenpiteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kaiken kaikkiaan hyvinvointikertomus on valmisteltu eri tahojen yhteistyönä, käsitelty mm. hyvinvointitoimikunnassa sekä pyydetty lausuntoja lautakunnilta ja vaikuttajatoimielimiltä. Kertomus antaa hyvän perustan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvään työhön ja myös hyvän pohjan jatkokehittämiselle. Rakennetta/sisältöä voidaan selkeyttää ja luettavuutta parantaa mm. laittamalla tietoa enemmän taulukkomuotoon ja korostamalla ydinkohtia tekstissä. Jatkossa voi olla perusteltua myös vähän laajemmin pohtia, mistä eri indikaattorien luvut kertovat. Tämä auttaa varmasti osaltaan konkreettisten toimenpiteiden valikoimista ja niiden kohdentamista ja arviointia.

Lisäksi olisi perusteltua yrittää aikaistaa kertomuksen laatimista niin, että se saataisiin viimeistään alkusyksystä myös valtuuston käsittelyyn.

Esittelijä Sivistysjohtaja Pärkö Manne

Päätösehdotus Sivistyslautakunta antaa edellä olevan lausunnon vuoden 2025 hyvinvointikertomukseen.

Loimaan kaupunki		Ote pöytäkirjasta
Sivistyslautakunta	§ 98	29.10.2026

Päätös Hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 1 Hyvinvointikertomus 2025

Otteen oikeaksi todistaa

4.11.2026

Manne Pärkö
pöytäkirjanpitäjä

Tämä pöytäkirjanote on sähköisesti järjestelmäallekirjoitettu.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 98

Muutoksenhakukielto

Muutoksenhakukielto Oikaisuvaatimusta, kunnallisvalitusta, hallintovalitusta tai hankintaoikaisua ei saa tehdä päätöksistä, jotka koskevat

- yksinomaan valmistelua, työnjohdollista ohjausta tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §),
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §),
- kaupunginhallituksen etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §),
- valtuuston päätöstä toimittaa kunnallinen kansanäänestys (KuntaL 24 §) tai tehtyä hankintaoikaisua, missä alkuperäinen hankintapäätös ei muuttunut.